

Natte bijproducten voeren aan vleesvarkens

Een economische beschouwing

Caroline van Brake/, Ronald Scholten en Gé Backus, PV

Door de lage prijs van natte bijproducten in relatie tot hun voedingswaarde leveren bijproducten een bijdrage aan de verlaging van de voerkosten. Om daadwerkelijk een **kost-**prijsverlaging te realiseren moeten de besparingen op de voerkosten minimaal hoger zijn dan de extra investeringskosten. Het economisch voordeel van het gebruik van natte bijproducten is bij gebruik van een brijvoerinstallatie groter dan bij gebruik van een **drink-**nippelsysteem.

Door het Praktijkonderzoek Varkenshouderij is het economisch voordeel van het verstrekken van natte bijproducten aan vleesvarkens gekwantificeerd. De berekeningen zijn uitgevoerd voor een bedrijfsomvang van 1.080, 2.520 en 3.960 vleesvarkensplaatsen. Daarbij is verondersteld dat grotere bedrijven betere technische resultaten realiseren dan kleinere bedrijven.

Het economisch voordeel van het verstrekken van natte bijproducten aan vleesvarkens is berekend als de besparing op de voerkosten minus de extra investerings- en overige kosten. Als referentie zijn de voerkosten per kg groei (inclusief bulk- en quantumkorting) van een standaard start- en afmestvoer en de jaarkosten per kg groei van een droogvoerinstallatie (inclusief silo's) berekend.

De voerkosten bij gebruik van natte bijproducten, via een brijvoerinstallatie of een drinknippelsysteem,

zijn berekend op basis van in de praktijk veel voorkomende bijproductenpakketten. Hierbij is verondersteld dat bij een drinknippelsysteem een beperkt aantal bijproducten kan worden opgenomen en dat het percentage vervanging van mengvoer door natte bijproducten lager is dan bij een brijvoerinstallatie. Op basis van de veronderstelde vervangingspercentages en de prijzen van bijproducten en aanvullende kemvoerders zijn vervolgens bij gelijkblijvende technische resultaten de voerkosten berekend.

De bijbehorende investerings- en overige kosten zijn berekend voor een brijvoerinstallatie en een drinknippelsysteem. De investering is inclusief benodigde opslagfaciliteiten voor de natte bijproducten en aanvullende kemvoeder-s, en inclusief eventuele stal- en hokaanpassingen en extra mestopslagcapaciteit. Ook is rekening gehouden met extra mestafzetkosten en overige kosten.

Tabel 1: Kosten en economisch voordeel van het verstrekken van natte bijproducten.

Aantal vleesvarkensplaatsen	1,080	2.520	3.960
Voerkosten (gld/kg groei)			
- mengvoer via droogvoerinstallatie	1,161	1,135	1,109
- natte bijproducten via brijvoerinstallatie	0,999	0,978	0,917
- natte bijproducten via drinknippelsysteem	1,022	1,001	0,981
Investerings- en overige kosten (gld/kg groei)			
- mengvoer via droogvoerinstallatie	0,060	0,045	0,084
- natte bijproducten via brijvoerinstallatie	0,124	0,081	0,083
- natte bijproducten via drinknippelsysteem	0,116	0,084	0,078
economisch voordeel (gld/kg groei)			
- natte bijproducten via brijvoerinstallatie	0,097	0,121	0,0157
- natte bijproducten via drinknippelsysteem	0,084	0,096	0,098

Resultaten

In tabel I zijn de berekende voerkosten, investeringskosten en overige kosten per kg groei bij verstrekking van alleen mengvoer via een droogvoerinstallatie en bij gebruik van natte bijproducten via een brijvoerinstallatie of drinknippelsysteem weergegeven voor verschillende bedrijfsgroottes. Ook is het hieruit berekende economisch voordeel per kg groei van het verstrekken van natte bijproducten via een brijvoerinstallatie en via een drinknippelsysteem weergegeven.

Bij de huidige prijsverhoudingen tussen het mengvoer, de aanvullende voeders en bijproducten kunnen met het verstrekken van natte bijproducten aan vleesvarkens via een brijvoerinstallatie besparingen op de voerkosten per kg groei gerealiseerd worden van 16,2 (= f 1,161 - f 0,999) tot 19,2 cent (= f 1,109 - f 0,917). De extra jaarkosten variëren met het toenemen van de bedrijfsomvang van 6,4 (= f 0,124 - f 0,060) tot 3,5 cent per kg groei (= f 0,083 - f 0,048). Het economisch voordeel van het verstrekken van natte bijproducten via een brijvoerinstallatie bedraagt op een bedrijf met 1.080 vleesvarkensplaatsen 9,7 cent per kg groei en op een bedrijf met 3.960 vleesvarkensplaatsen 15,7 cent per kg groei.

Grotere bedrijven hebben meer keuzemogelijkheden in aantal en soort natte bijproducten. Hierdoor kunnen hogere vervangingspercentages toegepast worden. Zo ontstaat een lagere totale voerpakketprijs per 100 kg, ondanks de hogere prijzen voor de aanvullende kernvoeders. Op grotere bedrijven zijn ook de (extra) investerings- en overige kosten van een brijvoerinstallatie, uitgedrukt per kg groei, kleiner.

Het economisch voordeel van het gebruik van natte bijproducten via een drinknippelsysteem is lager dan bij verstrekking via een brijvoerinstallatie. Ten opzichte van een brijvoerinstallatie neemt bij een drinknip-

pelsysteem het economisch voordeel van natte bijproducten minder sterk toe naarmate de bedrijfsomvang toeneemt, namelijk van 8,4 cent per kg groei op een bedrijf met 1.080 vleesvarkensplaatsen tot 9,8 cent per kg groei op een bedrijf met 3.960 vleesvarkensplaatsen. De besparingen op de voerkosten per kg groei bij gebruik van natte bijproducten via een drinknippelsysteem zijn lager dan bij verstrekking via een brijvoerinstallatie en nemen af naarmate de bedrijfsomvang toeneemt van 13,9 (= f 1,161 - f 1,022) tot 12,7 cent per kg groei (= f 1,109 - f 0,981). Daartegenover zijn ook de investeringskosten van een drinknippelsysteem iets lager dan die voor een brijvoerinstallatie. Ze variëren met een toename van de bedrijfsomvang van 5,6 (= f 0,116 - f 0,060) tot 3,0 cent per kg groei (= f 0,078 - f 0,048).

Conclusie

Geconcludeerd wordt dat bij de veronderstelde prijsverhoudingen een brijvoerinstallatie in het algemeen meer geschikt is dan een drinknippelsysteem om de totale kosten per kg groei te verlagen.

Per individuele situatie en per tijdstip moet echter bekeken worden hoe de prijs- en kostenverhoudingen liggen en welke economische gevolgen dit heeft voor het gebruik van natte bijproducten.

Flexibiliteit, organisatievermogen, technisch goed onderlegd zijn en vakmanschap zijn trefwoorden van varkenshouders die goede resultaten halen met bijproducten. Bedrijven die met mengvoer geen duidelijk betere resultaten halen dan het Nederlands gemiddelde doen er verstandig aan niet op bijproducten over te schakelen. Immers niet alleen de voerkosten, maar ook de technische resultaten, het mager-vleespercentage en het uitvalspercentage bepalen in de praktijk het uiteindelijke economische voordeel van het gebruik van natte bijproducten. ■